

ZEER GEHEIM

MINISTERRAAD
Nr. 3128

Ex.nr.

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 21 december 1962 in de Trêveszaal, aange-
vangen 's morgens om elf uur en 's middags voortgezet

Aanwezig: De minister-president De Quay en de ministers
Van Aartsen, Beerman, Cals, Klompé, Korthals,
Luns (punt 2a-2i, 6, 15e-15h), Marijnen, De Pous,
Toxopeus, Veldkamp (punt 2a-2i, 6, 15e-15h),
Visser (punt 2a-2i, 6, 15e-15h) en Zijlstra

Voorts zijn aanwezig de staatssecretarissen
Bot (pt. 1 en 2i), Calmeyer (bij punt 2f), Van
Houten (bij de punten 1, 2 en 6), Roolvink (pt.
1, 5 en 15d) en Schmelzer (pt. 1, 5 en 7)

Secretaris: J. Middelburg

De minister-president herinnert nog eens aan de eer-
dere afspraak, dat de ministers zoveel mogelijk de dag van de
ministerraad voor deze vergadering zullen vrij houden.

1 a. Notulen van de vergadering van 7 december 1962; opmerking
n.a.v. punt 26: Toelatingsbeleid uit Indonesië

Minister Zijlstra merkt op, dat de minister-president
in de voorlaatste vergadering ook heeft gesproken over het moment,
waarop de toelating uit Indonesië zou worden stopgezet. Het mo-
ment, dat een overeenkomst inzake Nieuw-Guinea is gesloten, is
al voorbij. Een ander moment hiervoor kan zijn, als Indonesië
tot herstel van de diplomatieke betrekkingen overgaat. Minister
Cals dringt erop aan de toelating uit Indonesië tot nul terug
te brengen, als Indonesië (bijv. op 1 mei) de diplomatieke be-
trekkingen herstelt. Spreker meent, dat de stroom mensen, die
uit Indonesië komt, thans groter is dan ooit. Minister Beerman
wijst erop, dat dit samenhangt met de versnelling van de toe-
lating, waartoe was besloten. Spreker had in het parlement toe-
gezegd 2000 dossiers in de periode 1961/1962 met spoed te zullen
behandelen.

De minister-president...

ZEER GEHEIM

ministerraad
21 december 1962

De minister-president stelt voor ten aanzien van deze toelating vast te houden aan wat de vorige maal is besloten. De raad besluit aldus.

1 b. Notulen van de vergadering van 14 december 1962, opmerking n.a.v. punt 2 i: EEG-richtlijn voor vers vlees

Minister De Pous vraagt de aandacht van de betrokken ministers voor dit punt. In de vorige vergadering heeft staatssecretaris Stijkel een tekst voor een interventie op dit punt in de EEG-raad overhandigd. In deze tekst werd gesteld, dat deze zaak aangehouden moest worden. Tevoren was dit punt in de coördinatiecommissie geweest, waarbij spreker de betrokken ambtenaren van Landbouw en Visserij en van Verkeer en Waterstaat had opgedragen samen door overleg naar een oplossing te zoeken. Terwijl spreker in Brussel was, ontving hij een brief van minister Marijnen, waarin deze erop aandrong snel met de vaststelling van deze richtlijn, die dringend noodzakelijk is, door te gaan. In verband hiermede heeft spreker aan een ambtenaar van de missie in Brussel opdracht gegeven om staatssecretaris Stijkel te verzoeken hieromtrent met minister Marijnen contact op te nemen. De ~~staatssecretaris~~ staatssecretaris antwoordde, dat deze kwestie in de coördinatiecommissie en in de ministerraad was besproken en dat het daarom geen zin had hierover contact met minister Marijnen op te nemen.

Minister Korthals zal deze kwestie met staatssecretaris Stijkel bespreken.

Marijnen

2. Buitenlands beleid

a. Amerikaanse stap inzake EEG-invoer van kippen

Minister Luns heeft zich erover verbaasd, dat de Amerikaanse ambassadeur een stap heeft gedaan over het EEG-beleid inzake de invoer van kippen. De minister-president, die als minister van Buitenlandse Zaken a.i. de ambassadeur op diens verzoek heeft ontvangen, deelt hieromtrent mede, dat volgens de heer Rice de Duitse regering in de EEG-raad met een amendement inzake de invoer van kippen zou komen. Minister Luns deelt mede, dat de Amerikaanse minister Rusk hem in Parijs ook over dit punt aansprak.

2 b. EEG en Engeland (Zie notulen m.r. 26 november 1962, punt 2c)

Minister Luns heeft zowel van Franse als van Engelse zijde (evenals van Belgische kant) lofuitingen vernomen voor de wijze waarop staatssecretaris Van Houten de onderhandelingen tussen de EEG en Engeland in de afgelopen maanden heeft geleid. Spreker heeft het gevoel, dat de onderhandelingen bezig zijn dood te

lopen. De Britse....

ZEER GEHEIM

ministerraad
21 december 1962

lopen. De Britse regering kan niet in het land en het parlement komen met de mededeling, dat het landbouwsysteem, dat al sinds vele jaren een bestaan aan de boeren garandeerde, moet worden vervangen door het EEG-systeem. Spreker is tot de conclusie gekomen, dat het haar voornamelijk gaat om de indruk naar buiten, bijv. om een afspraak, dat de Britse regering enkele jaren kan volhouden, dat de situatie voor de Britse boeren niet slechter zal worden dan tot nu toe. Volgens de Nederlandse delegatie zou hieraan wel een mouw te passen zijn, maar dit stuit af op de Franse onwil en de apathie van de andere delegaties. Vorige week is de commissie van zeven landbouwministers onder voorzitterschap van dr. Mansholt gevormd voor de vaststelling van de feitelijke gegevens. De vorige dag heeft dr. Mansholt een uiteenzetting over de landbouwkwestie gegeven, waarin hij aangaf, dat met gebruikmaking van het EEG-verdrag het verschil tussen het Engelse stelsel van deficiency payments en wat het EEG-systeem vraagt niet zo groot is, dat daarvoor geen oplossing kan worden gevonden. In een gesprek met de Belgische minister Fayat en Nederlandse deskundigen bleek, dat op dit punt wel wat te vinden zou zijn, maar de kans, dat de Franse delegatie dit aanvaardt, acht spreker nihil. Hij merkt op, dat er verder naar gestreefd kan worden de vaststelling van enkele landbouwreglementen (zuivel, suiker) wat langzamer te laten lopen, wat aan de Engelse delegatie de zekerheid kan geven, dat zij nog hierover kan meespreken. Spreker acht het mogelijk, dat men in januari met deze onderhandelingen in een crisis-situatie komt. De Franse minister Couve de Murville zei aan spreker, dat nagegaan moet worden wat zou moeten worden gedaan in het geval Engeland niet tot de EEG toetreedt. Spreker heeft de indruk, dat de Franse minister-president Pompidou persoonlijk wel voelt voor de toetreding van Engeland. De conferentie tussen president De Gaulle en de Britse premier Macmillan in Rambouillet heeft niets opgeleverd. Spreker heeft met Fayat erover gesproken, dat de Benelux-regeringen zullen nagaan, wat kan worden gedaan. Met het afzien van Engeland van toetreding zouden ook Denemarken en Noorwegen buiten de EEG blijven. De belangstelling voor een Europese politieke unie is bij president De Gaulle verdwenen; deze is teleurgesteld in de Duitse bondsregering, enerzijds door het feit, dat de kanselier Adenauer sterk aan betekenis heeft ingeboet, anderzijds door de tegenwerking van de andere ministers inzake Frans-Duitse plannen.

Minister Marijnen heeft enige dagen de werkzaamheden van de commissie-Mansholt meegemaakt. De vorming van deze commissie was tactisch noodzakelijk, maar procedureel is het een onding. Spreker was de enige minister van landbouw van de EEG-landen, die aan de werkzaamheden van deze commissie deelnam samen met de Britse minister Soames. Voordeel van het werk in deze commissie is, dat openhartiger met de Engelse vertegenwoordigers kan worden gesproken, aangezien hierin niet de EEG-landen steeds

één standpunt....

ZEER GEHEIM

ministerraad
21 december 1962

één standpunt behoeven in te nemen. Spreker heeft de vorige avond een gesprek van drie uur met minister Soames gehad. Zijn conclusie is, dat voor de Engelse moeilijkheden zeer wel een oplossing te vinden is, met offers aan beide kanten. Dit zou kunnen inhouden, dat de Britse regering het EEG-systeem in beginsel aanvaardt en over een paar jaar het volledig invoert. Soames noemde drie elementen, nl. de geleidelijkheid, de behandeling van de kwestie van de deficiency payments en de beschermende maatregelen voor de landbouw. Met Soames is hij tot de conclusie gekomen, dat een oplossing is te vinden, als er de politieke wil tot samengaan is, maar deze ontbreekt bij de Franse delegatie. Bij vroegere contacten met Soames is het spreker duidelijk geworden, dat er een grens is aan het Britse geduld. Aangezien de conferentie tussen De Gaulle en Macmillan niets heeft opgeleverd, ziet spreker met minister Luns een crisis in deze onderhandelingen voor de deur staan.

Minister Luns voegt aan het betoog van minister Marijnen toe, dat de Duitse, Franse en Belgische ministers van landbouw zeiden, dat zij de besprekingen van zeer technische aard in de commissie-Mansholt niet kunnen volgen. De moeilijkheid is echter, dat op grond van de uitkomst daarvan in de EEG-raad een beslissing moet worden genomen.

Minister Marijnen merkt op, dat het de Engelse regering wel duidelijk is, dat zij toch van het bestaande landbouwsysteem af moet, onafhankelijk van het toetreden tot de EEG, maar de Franse regering werkt deze toetreding tegen. Wat minister Luns als vuistpand tegen de Franse onwil zag is dit in werkelijkheid niet, aangezien Nederland de totstandkoming van de zuivelverordening moet bevorderen en Frankrijk ook zal weigeren deze verordening pas na toetreding van Engeland te aanvaarden.

Staatssecretaris Van Houten merkt op, dat de politieke wil ontbreekt niet alleen bij de Fransen, maar ook bij bepaalde leden van de EEG-commissie, zoals bij de voorzitter Hallstein.

Minister Zijlstra merkt op, dat als de politieke wil bij EEG-partners ontbreekt om Engeland tot de EEG toe te laten Nederland dit niet alleen zal kunnen trekken; de Nederlandse delegatie zal dan niet de prijs moeten betalen van uitstel van de zuivelverordening. Spreker ziet als bezwaar van het EEG-landbouwbeleid dat dit zo gecompliceerd wordt, dat slechts enkele experts er de weg in weten; dit zou de verantwoordelijke ministers tot marionetten maken. De positie van Engeland is in economisch opzicht somber; het kan zich weinig meer veroorloven. De werkloosheid is niet onbelangrijk, terwijl de betalingsbalans, nadat deze anderhalf jaar in een redelijk evenwicht is geweest, weer slechter is geworden. De Franse economie daartegenover is in een goede toestand. Het is mogelijk, dat president De Gaulle een afwachtende houding wil aannemen in de veronderstelling, dat de Engelsen vanzelf wel tot de EEG moeten komen. Minister

Luns voegt.....

ZEER GEHEIM

ministerraad
21 december 1962

Luns voegt hieraan toe, dat de politieke situatie voor de Engelse regering in eigen land niet gunstig is. Een slechte oplossing van de landbouwkwestie zou de conservatieve partij bij verkiezing een groot aantal zetels doen verliezen.

Minister De Pous is het eens met de opmerking van minister Zijlstra over een mogelijke vertraging van de totstandkoming van de zuivelverordening; de Franse delegatie wil ook niet over een tegemoetkomende houding tegenover Nieuw-Zeeland spreken, als er nog geen zuivelverordening is. Aan de totstandkoming van deze verordening wil men in de EEG echter een afspraak inzake vetten en oliën verbinden. Te dezen aanzien is het lid van de EEG-commissie dr. Mansholt ook volkomen omgevallen. Spreker meent, dat dan de prijs voor een zuivelverordening ook te hoog is geworden, zodat hij om die reden geen spoed met deze verordening wil maken. De minister-president heeft - anders dan minister Zijlstra, die meent, dat president De Gaulle zijn tijd wil afwachten - de indruk, dat de Franse president niet wil, dat Engeland toetreedt; anders had de conferentie in Rambouillet wel iets meer opgeleverd.

Minister Luns merkt op, dat in Bonn en andere hoofdsteden van EEG-landen wel wordt gezegd, dat de betrokken regeringen de toetreding van Engeland voorstaan, maar in de EEG-raad wordt dit niet vertaald in druk op de Franse delegatie.

De minister-president stelt de vraag welke tactiek minister Luns in de komende maand denkt te volgen. Minister Luns antwoordt, dat de Beneluxministers samen zullen moeten zien welke tactiek de beste is; zij zouden deze dan vervolgens met de Duitse en Italiaanse ministers kunnen bespreken. Fayat, die in het eerste kwartaal van 1963 voorzitter van de onderhandelingen met Engeland zal zijn, zal binnenkort naar Londen gaan. (Minister Spaak zal de Belgische delegatie bij deze onderhandelingen voorzitten).

2 c. De EEG en Afrikaanse landen (Zie notulen m.r. 19 november 1962, punt 2 c)

Staatssecretaris Van Houten deelt mede, dat afgelopen maandag en dinsdag de voorbereidingen voor de overeenkomst met Afrikaanse landen zijn afgesloten. De slotvergadering heeft van vijf uur 's middags tot drie uur 's nachts geduurd. Bij de Afrikaanse delegaties was geen begin van appreciatie voor het bedrag van \$ 800 mln, dat de EEG-landen beschikbaar stellen; zij hadden voortdurend onenigheid over de verdeling van dit bedrag en maakten de EEG-ministers het verwijt, dat zij ~~een eis inzake vestiging in de betrokken landen stelden. Toen men aan parafering van de overeenkomst toe was werd betoogd, dat dit tekenen ervan betekende, wat spreker heeft ontkend; hij heeft vastgesteld, dat door parafering/alleen nog maar de delegaties eraan gebonden zullen zijn.~~ De parlementariërs willen de geparafeerde overeenkomst

eerst zien....

*L reciprociteit van de behoeften van de betrokken landen
Houten zegt niet meer over de details*